

پیشنهاد آموزشی

ابزارهای برتر یادگیری در وب

در دورانی که قسمت اعظم آموزش‌های دانشگاهی به صورت برخط و از طریق وب انجام می‌شود، شناسایی آن دسته از توانایی‌های اینترنت که می‌توانند به‌گونه‌ای، به یادگیری کمک نمایند، از اولویت زیادی برخوردار شده است. اهمیت این امر به ویژه بعد از بحران کرونا، بیش از پیش احساس می‌شود. بسیار اتفاق افتاده که مدرسی برای انتقال مفاهیم و ارتباط با فراگیران نرم افزار یا بستری را انتخاب کرده و بعد از مدتی متوجه شده که ابزار یا ابزارهای کارآمدتری هم وجود داشته، که از آن غافل بوده است. برای رفع این مشکل همه ساله راهنماهای متعددی منتشر می‌شود که در اینجا توانایی‌ها و نحوه کاربرد معروف‌ترین آنها را به‌طور خلاصه مرور می‌کنیم.

«مرکز فناوری‌های یادگیری و عملکرد»، همه ساله فهرستی از ابزارهای برتر موجود در وب را، که می‌توانند به‌گونه‌ای به یادگیری کمک نمایند، منتشر می‌کند. این اقدام، که از سال ۲۰۰۶ آغاز شده، همه ساله ۱۰۰ ابزار برتر موجود در وب را، به ترتیب اولویت و نقشی که در یادگیری دارند، منتشر می‌کند. در سال‌های اخیر گزارش‌های سالیانه گسترش یافته و ۲۰۰ ابزار را شامل می‌شود. انتخاب این ابزارها و اولویت بندی آنها به‌توسط نظرسنجی از متخصصان و خبرگان امر صورت می‌گیرد. به‌عنوان مثال یازدهمین فهرست سالیانه، که در سال ۲۰۱۷ میلادی منتشر شد، با توجه به نظرات ۲۱۷۴ صاحب‌نظر تنظیم شده بوده است. فهرست کلی ابزارهای موثر در یادگیری دارای سه زیر گروه است که معرف سه بستر متفاوت برای یادگیری است.

- ۱۰۰ ابزار برتر برای یادگیری و توسعه فردی (ابزارهایی که برای پیشرفت و توسعه فردی به‌کار می‌روند)
- ۱۰۰ ابزار برتر برای یادگیری حرفه‌ای (ابزارهای مورد استفاده برای کارآموزی، آموزش الکترونیکی برای همکاری اجتماعی و بهبود عملکرد)
- ۱۰۰ ابزار برتر برای آموزش (ابزارهای مورد استفاده در آموزش ابتدایی، آموزش متوسطه و آموزش عالی).

نتایج چهاردهمین نظرسنجی سالیانه ابزارهای یادگیری، در اول سپتامبر ۲۰۲۰ منتشر شده است (اینجا). در این گزارش وضعیت ابزارهای موثر در یادگیری فردی، حرفه‌ای و آموزشی، موجود در وب، مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته و اطلاعات متنوعی، از جمله موارد زیر، در مورد هر یک از این ابزارها، ارائه شده است.

- نام ابزار
 - شرح مختصری از مشخصات ابزار
 - رتبه از نظر میزان کاربرد در یادگیری
 - میزان کاهش یا افزایش رتبه نسبت به سال قبل
 - رتبه ابزار در هر یک از زیر گروه‌های سه گانه یادگیری فردی، حرفه‌ای و آموزشی
 - اطلاعات تکمیلی (با کلیک به روی عنوان ابزار)
- در این گزارش همچنین می‌توان با انتخاب فعالیت یادگیری مورد نظر (مثلا تدریس ویدیویی برخط)، با کلیه ابزارهایی که در این زمینه وجود دارد، آشنا شده و نمونه دلخواه را انتخاب نمود.

مرور اطلاعات آخرین گزارش منتشر شده توسط این موسسه نشان می‌دهد که در سال ۲۰۲۰، همانند سال قبل از آن، یوتیوب رتبه اول را به‌خود اختصاص داده است. در این سال، نرم افزار زوم، با ۸ پله ارتقا، رتبه دوم را کسب کرده است. جهش زوم به رتبه دوم بیش از همه مدیون بحران آموزشی ناشی از کروناست. در جدول زیر وضعیت ۱۰ ابزار برتر سال ۲۰۲۰

آمده است. نام و رتبه ۱۹۰ ابزار موثر در یادگیری دیگری که در وب عرضه شده، از **اینجا** قابل دستیابی است. در بخش‌های دیگر این گزارش، اطلاعات ۲۰۰ ابزار برتر یادگیری موجود در وب به صورت‌های مختلفی عرضه و یا تحلیل شده‌اند.
<https://www.toptools4learning.com>

OVERALL RANKING	CHANGE FROM 2019	TOOL	CATEGORY	PL100	WL100	ED100
1	SAME	YouTube	web resource (videos)	1	4	1
2	UP 8	Zoom	video meeting platform	5	1	3
3	DOWN 1	Google Search	search engine	2	3	6
4	DOWN 1	PowerPoint	office tool / suite	9	5	2
5	UP 6	Microsoft Teams	collaboration platform	15	2	8
6	UP 1	Word	office tool / suite	10	6	5
7	DOWN 1	Google Docs & Drive	office suite file sharing platform	11	10	4
8	DOWN 3	LinkedIn	social network / community	3	8	
9	DOWN 5	Twitter	social network / community	4	28	25
10	UP 4	WhatsApp	chat tool	6	9	10

ابزارهای مشابه دیگری نیز توسط دانشگاه‌ها و دیگر مراکز مرتبط با یادگیری، پیشنهاد شده است. به‌عنوان یک مثال در این مورد می‌توان «راهنمای ارتباط دیجیتال» را، که توسط دانشگاه تورنتو عرضه شده است، نام برد (**اینجا**). در راهنمای ارتباط دیجیتال، با توجه به نوع ارتباط مورد نظر و تعداد شرکت‌کنندگان آن، ابزارهای مناسب معرفی شده‌اند.
<http://blogs.studentlife.utoronto.ca/digitalconnections/>

حسین معماریان، مهر ماه ۱۳۹۹

